

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 19 december 2023

Zaaknummer : 1225433
Team : Infra en Projecten Heemstede
Portefeuillehouder : A.H.A. Grummel
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht: Extra kosten voor de verwerking van restafval door de aanwezigheid van lachgascilinders

- Ter informatie/update Toezeggingen/actielijst commissie of raad
 Beantwoording schriftelijke vragen Overige

Met dit bericht informeren wij u over de gevolgen van lachgascilinders in ons restafval.

Aanleiding

Lachgasverbod

Sinds begin 2023 valt lachgas onder de Opiumwet, daarmee geldt er in Nederland een lachgasverbod. Voor de invoering van het lachgasverbod werden lege cilinders ingeleverd bij de leveranciers omdat er een borgsom voor de cilinders betaald moest worden. Deze regeling is met de invoering van het lachgasverbod door de branche opgeheven. De praktijk is dat de cilinders nu worden gedumpt in de openbare ruimte en/of in huishoudelijk afvalcontainers.

Lege lachgascilinders geven problemen

Deze lachgascilinders vormen een direct gevaar bij de afvalverbranding. De lachgascilinders komen in het restafval onder druk te staan en ontploffen hierdoor regelmatig. Het gaat om ontploffingen in de inzamelvoertuigen, stortbunkers en/of verbrandingsovens. Naast de materiele schade, lopen de medewerkers van de verbrandingsovens direct gevaar en raken inzamelmiddelen, voertuigen en ovens beschadigd. Dit leidt tot hoge kosten en een vergroot risico op vertraging en mogelijk zelfs stagnering van de gehele restafvalverwerking. Inmiddels loopt de schade bij afvalverwerkingsbedrijven in de miljoenen.

Overleg over landelijke problematiek

De Koninklijke Vereniging van Afval- en Reinigingsdiensten (NVRD), de Vereniging van Afvalbedrijven (VA) en de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zijn hierover al sinds april 2023 met elkaar in gesprek zonder dat dit heeft geleid tot oplossingen.

Lachgascilinders inleveren bij de milieustraat

Lachgascilinders vallen onder de regels van gevaarlijk afval en mogen daarom niet in het 'gewone' afval terechtkomen. Op landelijk niveau is met het Openbaar Ministerie overeengekomen dat lege lachgascilinders afgeleverd mogen worden door inwoners op de milieustraten in de gemeenten. Lachgascilinders kunnen en moeten nu dus naar de milieustraat gebracht worden. Bij de milieustraat slaan wij ze veilig op en worden ze naar de juiste verwerker getransporteerd. Echter, mede omdat de belangrijkste stimulans (statiegeld) om de cilinders naar de leverancier terug te brengen weg is gevallen, gooien gebruikers de cilinders nu in de openbare ruimte en bij het reguliere afval.

AEB geeft grenzen aan en maatregelen zijn vereist

Wij onderkennen de problematiek en de noodzaak om maatregelen te treffen om gevaarlijk afval uit het huishoudelijk restafval te verwijderen. Deze (tijdelijke) maatregelen zijn een extra bewerking van het restafval, en dat vergt inzet en capaciteit en brengt dus kosten met zich mee.

Afvalverwerker AEB heeft haar gemeentelijke contractpartijen, waaronder Heemstede, in een brief van 4 december jl. laten weten dat de aanvullende maatregelen nodig zijn om het gevaarlijk afval uit het restafval te halen en dat zij anders de verwerking van het restafval zullen weigeren. Hierdoor zijn wij, net als de andere gemeentelijke contractpartijen, genoodzaakt om ons afval vanaf 18 december te laten voorsorteren door het AEB. Voor deze extra handeling rekent het AEB € 70,- excl. BTW per ton. Het AEB stelt dit als eis en stelt dat, indien wij niet akkoord gaan, en als er vervolgens een cilinder gevonden wordt, het afval niet meer aangenomen zal worden.

Wij zien onszelf door bovenstaande genoodzaakt in te stemmen met deze extra kosten en hebben afgesproken dit te doen tot 24 januari. De extra kosten voor deze periode worden geschat op €40.000. Deze extra kosten zullen worden verrekend met de voorziening afvalstoffen.

Hoe nu verder?

Ondertussen wordt er gelobbyd om de kosten voor deze noodzakelijke maatregelen bij het rijk neer te leggen en op termijn tot andere maatregelen over te gaan. Lukt dit niet en dit wordt een permanente situatie, dan zal de afvalstoffenheffing fors omhoog moeten. Wij zullen er alles aan doen om de lobby te ondersteunen, dan wel te versterken.

Ondertussen werkt Meerlanden drie scenario's uit om het restafval in eigen beheer te kunnen voorsorteren. Hiervan verwachten wij dat de kosten lager uit zullen vallen. Daarnaast zijn wij in gesprek met het AEB en worden alle mogelijke opties afgewogen, waaronder een eventuele mogelijkheid tot voorsorteren op het eigen terrein van AEB. Alle mogelijkheden worden met de nodige urgentie onderzocht.

Bijlage

Reactie op brief AEB 4 december jl.

T.a.v. de heer W. Lieshout en de heer E. Iemenschot
AEB Amsterdam
Australiëhavenweg 21
1045 BA Amsterdam

Verzenddatum : 19-12-2023
Ons kenmerk : 1226906
Onderwerp : Reactie brief 4 december jl. inzake lachgascilinders

Geachte heer Lieshout, heer Iemenschot,

Op donderdag 7 december en woensdag 13 december jl. zijn alle regiogemeenten die op het AEB aanleveren met elkaar in gesprek gegaan over de brieven van 2 november en 4 december jl. die u aan alle gemeenten afzonderlijk heeft verstuurd over de problematiek van de lachgascilinders. Op woensdag 13 december is door het AEB een toelichting gegeven op de urgentie van de lachgascilinderproblematiek. Naar aanleiding van deze overleggen is door de gemeenten afgesproken om gezamenlijk een standpunt in te nemen ten aanzien van dit dossier.

Nogmaals, de gemeenten hebben begrip voor de situatie bij het AEB, door ontploffingsgevaar van de lachgascilinders lopen medewerkers bij het AEB risico en is er verhoogde kans op uitval van ovens waardoor wij *als* gemeenten ons restafval niet meer kunnen aanleveren. De gemeenten hebben er tevens begrip voor dat de lachgascilinders uit het restafval moeten worden gesorteerd en/of geshreddeerd (verkleind), hoewel de gemeenten zoals u heeft toegelicht maar voor een beperkt deel invloed hebben op de problemen die het AEB in de ovens ervaart door de lachgascilinders.

De gemeenten willen graag met AEB gezamenlijk optrekken om het lachgascilinderprobleem beheersbaar te maken. Wij begrijpen dat hier kosten mee zijn gemoeid en zijn bereid om hier gezamenlijk naar te kijken. Als gemeenten zijn we wel verrast door de brief van 4 december en de genoemde deadline van 10 december. De impact van een verhoging van € 70,- per ton heeft een effect van naar schatting € 30,- per huishouden op de afvalstoffenheffing als dit bedrag over heel 2024 wordt doorberekend. Hiermee is het een bestuurlijke kwestie die binnen de gestelde termijn voor gemeenten niet of nauwelijks de kans biedt om de besturen hierover goed te informeren en de consequenties te doorgronden.

Naar aanleiding van de bijeenkomst van 13 december jl. is het standpunt van de gemeenten dat we gezamenlijk moeten blijven werken aan een oplossing. De door u gevraagde 70 euro/ton wordt door de gemeenten als (te) veel ervaren. Op dit moment worden daarom o.a. door het VAB* en Meerlanden goedkopere alternatieven onderzocht. Dit neemt niet weg dat het restafval uit de gemeenten in de komende periode via het AEB moet blijven verwerkt, zoals contractueel overeengekomen. Wij willen dan ook op basis van nacalculatie op basis van werkelijke kosten u vragen het afval van de gemeenten tot 24 januari te shredderen en te ontdoen van de lachgascilinders. De gemeenten hebben sterk de behoefte aan een efficiëntere (lees goedkopere) oplossing, zoals Meerlanden en VAB onderzocht- en nog in onderzoek hebben en ook hebben gepresenteerd op 13 december. Wij zullen hierover in gesprek blijven met uw organisatie tot 24 januari 2024 en daarna, waarbij o.a. de vraag is wanneer de door een gemeente genomen maatregelen voor het AEB voldoende zijn. De gemeenten behouden zich tevens het recht voor om zelf het afval te ontdoen van cilinders in de periode tot 24 januari 2024.

Het AEB heeft tijdens de presentatie op 13 december aangegeven de mogelijkheid te onderzoeken om een shredder/sorteerlocatie te realiseren op het eigen terrein van het AEB. Dit zou tot een aanzienlijk kostenvoordeel kunnen leiden. U heeft aangegeven dat hiervoor overeenstemming moet worden bereikt met de Omgevingsdienst. Als gemeenten willen we graag de mogelijkheden op eigen terrein bij het AEB gezamenlijk verder verkennen.

**Het VAB heeft aangegeven per 2-1-2024 een extra handeling te verrichten waardoor het afval niet geshreddeerd hoeft te worden bij het AEB, waardoor zij er ook vanuit gaan dat ze de 70 euro per ton niet hoeven te betalen.*

Heeft u vragen?

Neem dan gerust contact op met Nina van den Bosch via telefoonnummer (023) 52 25 789. U kunt ook een e-mail sturen naar gemeente@heemstede.nl onder vermelding van zaaknummer 1226906.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester,

mevr. L. (Leontine) Kok
domeinmanager Ruimte